

IČO: 652 697 05, DIČ: CZ65269705, Bankovní spojení: 71234621/0100
Nositel certifikátu ISO 9001:2000
www.fnbrno.cz

Oponentský posudek

na doktorskou dizertační práci MUDr. Víta Řeháčka, primáře Transfuzního a tkáňového oddělení FN Hradec Králové a studenta kombinované formy doktorského studijního programu Vnitřní nemoci na IV. Interní hematologické klinice Lékařské fakulty v Hradci Králové

s názvem:

„Využití erythrocytaferézy k léčbě pacientů s hereditární hemochromatózou“

Dizertace MUDr. Víta Řeháčka se soustřeďuje na velmi zajímavou problematiku aspektů léčby nemocných s vrozeným onemocněním hemochromatózou za použití instrumentální eliminační techniky. Toto zaměření je předmětem zájmu vysoce specializovaných pracovišť, mezi něž působiště autora patří. Téma přitahuje v současné době pozornost klinických, laboratorních, vědeckých i technických pracovníků.

Předložená práce je klasicky rozčleněna a zaujímá včetně obrázků, grafů a tabulek 111 stran. Seznam literatury zahrnuje celkem 212 relevantních citací včetně odkazů na práce z posledních let. Citovány jsou i domácí práce a přiloženy jsou také práce autora včetně těch, na nichž se podílel (z toho 32 s IF).

V úvodu jsou na 38 stranách velmi fundovaně přiblíženy aspekty současného pohledu na problematiku hereditární hemochromatózy z hlediska zaměření studie, a dále samozřejmě i na aspekty erythrocytaferézy, jako její významné léčebné metody.

Studie si stanovila dva primární a čtyři sekundární síle. Prvotní bylo vytvoření souboru nemocných a vypracování léčebné metody, které by následně byly analyzovány z hlediska bezpečnosti erythrocytaferézy, efektivity procedur, ukazatelů úspěšnosti léčby a nakonec i udržovací léčby. Studie pracovala se dvěma hypotézami – že léčbou opakovanými erythrocytaferézami se u pacientů sníží hladina feritinu pod 50 ug/l a za druhé, že je léčba erythrocytoferézami dobře tolerována a bezpečná (výskyt nežádoucích reakcí a komplikací není vyšší než u jiných hemaferetických metod).

Metodická část práce je detailně popsána jak z hlediska organizačního a klinického, tak i z hlediska instrumentálního a má fundovaný charakter. Soubor pacientů zahrnuje 47 osob a řadí se k největším souborům, které byly v tomto směru analyzovány.

Statistické metody v klasické sestavě dle předmětu hodnocení použily software NCSS 2007 a postupy byly konzultovány s Katedrou lékařské biofyziky LF HK UK Praha.

Výsledky

Z výsledků vyplývá bezpečnost a efektivita léčby nemocných erythrocytaferézami a z hlediska jejího sledování se potvrdilo, že vhodným parametrem ke sledování účinnosti léčby je nejen hodnota cílového feritinu, a nastavení programu lze realizovat přes celkový erythrocytární volum.

V rámci studie bylo i snahou stanovení algoritmu dlouhodobého režimu erythrocytaferetické léčby se stanovením intervalů odběrů, jak o tom byly náznaky i v literatuře. Tento záměr nebyl zcela naplněn, jak se ukazovalo pro, pro tento účel, zatím ne zcela dostatečný počet probandů a nejspíše i nutnost delšího hodnocení souboru.

Shrnutí:

Dizertační práce MUDr. Víta Řeháčka se zaměřuje na problematiku s významným klinickým a vědecko-výzkumným dopadem a volbu tématu lze označit za velmi aktuální a potřebnou. V úvodu prokazuje doktorand dokonalou znalost studovaného předmětu. Použité metody práce jsou zcela odpovídající požadavkům dosažení stanovených cílů. Cíle jsou přehledně formulovány, a jak je dokumentováno ve výsledkové části a diskusi, autor je při zpracování studie splnil.

Po stránce formální je studie profesionálně zpracována s klasicky strukturovaným uspořádáním díla. Po stránce obsahové se jedná o práci přínosnou a inspirující.

K práci mám následující dotazy a připomínky:

1. Erythrocytaferéza jako léčebná metoda ke snižování počtu erytrocytů, kde je jako parametr účinnosti užívána kontrola hematokritu (Htc). Byly ve studii stanoveny bezpečnostní parametry Htc ?
2. Výpočet celkového erytrocytárního objemu je z hlediska studie důležitou pomůckou. Jak koreluje tento parametr s radioizotopovým stanovením celkové erytrocytární hmotnosti ? A existují o tomto vztahu nějaká srovnání ?
3. Chtěl bych vyzvednout význam této práce i z hlediska akcentu na vytvoření komplexní dispenzární péče o pacienty, kteří jsou na rozhraní více oborů a vyžadují dobře nastavenou interdisciplinární spolupráci.

Závěr:

Předložená dizertace svědčí o autorově erudici ve studované problematice a prokazuje jeho schopnost samostatné a tvůrčí vědecké práce, která se odráží i v jeho publikační činnosti. Přínos samotné práce spočívá v získaných zjištěních týkajících se nabídky a možností klinického využití erythrocytaferézy ve skupině nemocných dispenzarizovaných pro dědičné onemocnění hemochromatózou.

Dizertace MUDr. Víta Řeháčka splňuje formální a věcné nároky kladené na doktorské práce a doporučuji tedy Vědecké radě Lékařské fakulty v Hradci Králové, aby práci přijala dle § 47 Zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb. k obhajobě za účelem získání titulu

doktor – Ph.D.

V Brně dne 14. 2. 2022

Prof. MUDr. Miroslav Penka, CSc.
Lékařská fakulta Masarykovy univerzity